

Arvid Lindman: Tal vid invigningen av Medborgarskolan å Gimo 1935

Talare
Arvid Lindman
Politiker

Datum
19 maj 1935

1 Levande konservatismDet är ett gammalt önskemål som förverkligas, då högern
i dag kan taga i anspråk det egna hem för den konservativa studie- och
bildningsverksamheten, som retts här å Gimo. Sedan mer än 25 år tillbaka har
högerns riksorganisation Allmänna Valmansförbundet bedrivit en omfattande
5 kursverksamhet i syfte att fördjupa sina medlemmars insikter i medborgerliga
ämnen och göra dem väl skickade att i det allmänna livet vittna om och verka
för högerns nationella strävanden. Tidigare voro dessa kurser förlagda till
huvudstaden; sedermera flyttades de ut i landet och hava haft formen dels av
kortare s.k. upplysningskurser, vanliga tillgängliga även för utomstående, dels av
10 längre studie- och instruktionskurser för särskilt utsedda deltagare. Sedan
verksamheten bland kvinnorna under Centrala Kvinnorådets energiska och
målmedvetna ledning tagit ökad omfattning, förnamn snart behovet av en för
kvinnorna särskild kursverksamhet, och så småningom tillkom Högerns
kvinnliga medborgarskola, vilken under senare år haft dels regelbundna
15 sommarkurser, i allmänhet förlagda till Ulfåsa slott i Östergötland, dels kortare
vinterkurser i Stockholm. Tillkomsten av en högerns egen ungdomsrörelse i när
och förtrolig samverkan med den äldre högerorganisationen har ytterligare ökat
behovet av studie- och utbildningsmöjligheter och därmed av ett centrum för
denna verksamhetsgrad. Det är ett sådant centrum vi nu ha fått här å Gimo.

20

Traditioner som förplikta

25

Tanke på en högerns medborgarskola är, som jag sade, icke ny. Den fördes fram
och dryftades livligt redan för omkring 20 år sedan, men kunde då av flera skäl
icke förverkligas. Flera andra sammanslutningar hava sedan länge sina särskilda
studiehem och utbildningsanstalter, vilka för dem ha varit av utomordentligt

värde; jag behöver bara nämna Sigtuna, Brunnsvik och Wendelsberg, för att det skall vara uppenbart för var och en vad det kan betyda för en folklig rörelse, den må ha politiska eller rent ideella mål sig föresatta, att kunna under eget tak taga emot kunskapstörstande unga människor för att handleda dem vid sökandet
35 efter ökat vetande, vidgade perspektiv, fördjupad insikt om lagar och sammanhang i mänsklig och medborgerlig sammanlevnad.

40 Om det sålunda gläder oss att se de gamla tanken på en högerns medborgarskola förverkligad, så gläder oss icke mindre det sätt, varpå detta kunnat ske. Att Gimo gamla herrgård kunnat förvärvas för ändamålet och att skolan sålunda får sin förläggning till en i många hänseenden märklig svensk kulturbygd - nära den svenska odlingens hjärta - fyller oss med särskild tillfredsställelse. Själv har jag
45 tillbragt min första ungdomstid i denna trakt, å det närbelägna Österby bruk, och bevarar från den tiden de starkaste intryck av bygden och dess befolkning. I den förnämliga kretsen av uppländska bruksegendomar intar Gimo av gammalt en central plats. Lång är raden av de arbetets män och kvinnor, som här haft sin sysselsättning och utkomst alltifrån den tid i början av 1600-talet, då de första
50 hyttorna anlades, genom växlande företagsformer och under olika ledning. Mäktig är mängden av de ur jordens innandömen hämtade skatter, som från det närbelägna Dannemora forslats hit och här under århundraden förädlats, liksom de rikedomar, som hämtats ur skogarna och jorden. Det är mitt hopp och min fasta förvisning, att i den idéernas vapensmedja, som nu förlagts till
55 Gimo gamla bruksgård, de nya smederna skola veta att hålla de gamla i ära genom att hedra arbetet, denna det mänskliga framåtskridande mäktigaste hävstång.

60 **Tack för god hjälp!**

Det har varit ett betydande arbete med att få vår medborgarskola i ordning
65 sådan som den nu står. Det har emellertid underlättats genom storartat tillmötesgående från meningsfränder här i Gimo. Det är mig en stor tillfredsställelse att här i dag få rikta ett tack till disponenten Thorstensson och till byggmästare Larsson. Disponenten Thorstenssons intresse för

70 iordningställandet av Gimo herrgård för dess ändamål har ådagalagts på
mångfaldiga sätt. Och byggmästare Larsson har verkligen varit outtröttlig i att
hjälpa till med råd och dåd. Även från brukets tjänstemän och från direktör
Forsmark har vårt arbete endast mötts med förståelse och välvilja. Jag tackar alla
75 dem här i Gimo, som redan från början visat sig som vår medborgarskolas
vänner.

Ett särskilt ord skulle jag vilja säga till representanterna för den släkt, som under
80 130 år haft sitt hem å Gimo, släkten Reuterskiöld. Jag förstår mer än väl, att det
skall kännas vemodigt och smärtsamt att se det gamla hemmet övergå i
främmande händer och tagas i anspråk för nya ändamål. Dock vågar jag tro, att
det för de förutvarande ägarna skall vara en hugnad att veta, att deras gamla hem
skall förvaltas med all möjlig pietet och att den verksamhet, som skall bedrivas
85 inom dess väggar, ställes helt i samhällets och fosterlandets tjänst.

Medborgarskola - medborgarhem

90

Till dem som koma att planlägga och leda verksamheten vill jag uttala de bästa
välönskningar. Jag känner, att de äro medvetna om uppgiftens storhet och
förpliktande innebörd. Att handleda andra är alltid förbundet med stort ansvar.
95 Att handleda dem, som skola skickliggöras för sin medborgerliga gärning, ställer
stora krav på insikter, sann medborgaranda och socialt tjänaresinne. Jag vet, att
dessa förutsättningar äro förhanden och att vi därför våga lita på att Gimo skall
bli icke bara en medborgarskola utan ett medborgarhem i anda och sanning.-

100

Till den första uppsättningen av kursdeltagare, vilken just nu dragit in på Gimo,
riktar jag en särskild välkomsthälsning. Må Er vistelse här ge rikt utbyte, vidga
blicken, förmera kunskaperna, stålsätta svärdet, med vilket idéernas kamp skall
105 föras. Glömmen framför allt icke att hålla svärdet blankt! Större än att
övertvinna en motståndare är att vinna honom. Den strid vi föra är en strid icke
mot människor utan mot idéer, strömningar och strävanden i samhällslivet. Låt

110 aldrig striden färgas av det personligas bitterhet! Dem vi strida med om idéer,
principer, samhällssystem och styrelseideal äro våra landsmän, söner av samma
gamla fria svenska samhälle. Mellan striderna stå vi vid varandras sida i arbetet
för detta lands utveckling och förkovran. I farans och nödens stund dela vi
ansvaret för dess frihet och bestånd. Låt oss hjälpas åt att höja de oundvikliga
115 meningsmotsättningarna över krassa beräkningar och klasspolitisk trångsynthet!

Rådfråga Ditt folks historia!

120 Skulle jag i övrigt våga uttala några önskemål rörande arbetets bedrivande här i
högerns medborgarskola, så skulle det vara, att Ni må bygga den erfarenhets-
mässigt lagda grunden. Unga människor ro mindre än vi äldre benägna att
godtaga de resultat, vartill andra ha kommit; jag vet det, och det är icke min
125 mening att binda Er vid några en gång för alla fastslagna dogmer. Tvärtom, det
ärliga, grundliga sanningssökandet skall, hoppas jag, här finna fristad och
hemvist. Men i sökande efter sanningen och den rätta leden är det tryggt att
veta, att många ha gått vägen förut, burit på samma tankar, brottats med samma
problem. Vårt svenska folk har under sin långa vandring genom skiftande öden
130 hunnit att samla en anseelig fond av erfarenhet. Uppsök den! Forska i Ditt folks
förflutna, lär känna det i dess historia! Den ger anvisning och vägledning. Se hur
det svenska rättssamhället vuxit fram, hur enhetsverket fullbordats och Sveriges
rike blivit till! Följ dess vardandes vedermödor fram till den dag, då de stolta
orden kunde uttalas, icke långt härifrån, att ”nu är Sverige vordet en man och
135 alla hava vi en Gud”! Gack vidare och märk hur efter tider av varandra
avlösande ytterlighetssystem vårt nuvarande styrelseskick så småningom
kommer till, fördjupas och befästes i folkets eget medvetande under en lång
period av yttre fred och inre kraftutveckling!

140

Frihet och rätt

145 Det är i hägnet av nationell frihet och självbestämmanderätt som hela denna
utveckling ägt rum. Rikets oberoende står också först i den svenska

konservatismens program. Det är det största och förnämsta, det utan vilket allt annat är att akta för intet. Jag hoppas, att det skall blåsa en frisk och härdande nordan genom de ärevördiga trädkronorna i Gimo slottspark, att de blågula dukarna skola vecklas ut av förliga svenska vindar. Men friheten utåt skall äga sin motsvarighet inåt i frihet till person, tanke, egendom och näringsutövning. Frihet och rätt - de två framstå för oss såsom så oupplösligt förbundna med varandra också ovillkorliga förutsättande varandra, att vi icke kunna medverka till och taga medansvar för en ordning, som förlänar rättslig sanktion åt ofriheten, satt i system.

Levande konservatism

160

Det är konservatismens plikt, på samma gång dess privilegium - vår förstfödslo-rätt, skulle jag vilja säga, i det stora svenska medborgarhemmet - att vaka över att fädernearvet inte förfäres. Men ock över att dess rika pund icke nedgrävas, utan brukas till att förvärva nya pund, till arvets berikande. Vår konservatism är en levande konservatism. I nuet, för framtiden hämtar den ledning ur den historiska erfarenheten. Må då denna skola, den förnämliga gamla kulturbygd, till vilken den blivit förlagd, de gångna arbetsfyllda seklernas manande vittnesbörd, den levande, av framtidstro och framtidshopp uppfyllda medborgaranda, som här skall taga sin boning - må allt detta samverka till att göra Gimo till en den svenska konservatismens högborg, från vilken skaror av svenska kvinnor och män skola utgå, rustade och redo att ställa sig till fosterlandets förfogande i tjänaresinne och medborgerlig ansvars känsla.

175

Taggar

1930-tal, 1935, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/arvid-lindman-tal-vid-invigningen-av-medborgarskolan-a-gimo-1935>

180

185